

den Levefod, som det levede paa før Krigen, har det maattet udføre Varer til et Beløb af 44 Milliarder Mark. Kommer der en stor Nedgang i denne Eksport, maa vi altsaa nøjes med mindre Indtægter, og vor Levefod maa sættes ned, og saa meget værre vil Tilstanden blive, som de andre Kontinenter naturligvis vil afslutte sig overfor det offensive Stød, der udgaar fra Asien. Det er denne Afslutning, det er den Opgave at være sig selv nok økonomisk, som hver af de store økonomiske Enheder kommer til at staa overfor efter Krigen, Asquith peger paa, naar han udtaler: „For Fremtiden kan man ikke tænke i Lande, man maa tænke i Kontinenter“.

Hvorledes vil denne forandrede Stilling nu komme til at virke paa det Forhold, her er Tale om? Det er overordentlig vanskeligt at sige noget derom, og noget bestemt kan man ikke sige. Jeg kunde tænke mig, at der teknisk — for det er det, det kommer an paa — med Hensyn til Spørgsmaalet om de koncentrerede Bedrifter skete en Dobbeltbevægelse, dels nemlig, at der fandt en Tilbagedannelse Sted, dels at der for nogle enkelte Industriers Vedkommende, for nogle Sider af Landbrugets Vedkommende fandt et stærkt Fremstød Sted, saa at den Udvikling, der er peget paa i de ærede Forslagsstilleres Forslag til Beslutning, vilde fremtræde endnu skarpere i Europa, ogsaa her i Landet, end den gør i Øjeblikket. Derfor vil jeg paa ingen Maade sige, at det er upaakrævet at nedsætte en saadan Kommission, nota bene: naar Kommissionens Opgave blev udformet paa en menneskelig Maade, saa at ikke det allerførste, Kommissionen havde at gøre, var at formulere Opgaven om, hvad jeg ikke en Gang ved, om en Kommission har Ret til. Som Forslaget ligger her, kan man aldeles ikke stille noget op med det; i en Kommission lader der sig med et saadant Forslag naturligvis heller ikke stille noget op og desuden ikke af Hensyn til Tiden. Og alt det maa den ærede Ordfører naturligvis, hvor lidt Indsigt han end har i sit Emne, dog have følt noget af, for ellers vilde han sikkert ikke, i Stedet for at give en virkelig, positiv Begrundelse af Forslaget, have givet sig til at remse hele den gamle Lektie op, som de Herrer kommer med rundt omkring paa Møderne overfor alle de Mennesker, der ikke er lede og kede af at høre paa dem for mange Herrens Tider siden. Han vilde ikke have lirt den af for os igen.

Den ærede Ordfører talte om de uhyre Summer, som de kapitalistiske Foretagender indkasserede. Jeg er altid glad, naar Folk, der driver Forretning, tjener noget ordentligt, for, naar det regner paa Præsten, drypper det paa Degnen. Vi andre skal ogsaa have noget at leve af, og vi kan ikke leve, medmindre der er nogen, som tjener rigeligere, forudsat, at vi ikke er anlagte paa at indkassere de store Fortjenester, og det er der nogle, der ikke er. F. Eks. er jeg aldeles ikke anlagt for det, jeg har rent ud sagt ingen Interesse for den Side af Livet, saa det er godt, at andre gør Arbejdet for mig. Jeg ved meget godt, at hvis der ikke tjenes noget, kan der heller ikke sættes noget i Gang, saa vilde det være umuligt, at hele den uhyre Produktion kom i Gang, som skaffer Arbejde, Klæder og Føde til det voksende Folketal, som tilfredsstiller den Stigning af Levefoden, der er karakteristisk for det forløbne Aarhundrede. At der kan være Spørgsmaal om *Fordelingen* af Indtægten, skal jeg naturligvis være den sidste til at benægte.

Ud af hele den Syndflod af Eksempler, som det ærede Medlem lod strømme ud over os, greb jeg eet, fordi det paagældende Regnskab er mig bekendt. Det var det københavnske Telefonselskab. Der var Kapitalen rendt af med en uhyre Fortjeneste, sagde det ærede Medlem. Jeg tror, det var 15 $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. Men saadanne Tal siger jo slet ingenting. Spørgsmaalet er: Hvad har det procentvise Udbytte af Kapitalen været? Det procentvise Udbytte for dette Selskab har for Laan været 5 $\frac{1}{2}$ pCt. og for Aktiekapitalen 6 à 7 pCt., det er jo dog ikke Alverden. Jeg misunder i hvert Fald ikke de Aktionærer, der har disse Papirer, allermindst i disse Tider; jeg synes, det er en rimelig og ikke ubeskeden Fortjeneste, denne Kapital har taget. Dertil kommer, at dette Selskab har betydet overordentlig meget med Hensyn til Anvendelsen af kvindelig Arbejdskraft; saa vidt jeg ved, lønner Selskabet ogsaa godt. Men den ærede Ordfører vender sig jo stadig mod de Kroge af Samfundet, hvor Lønningerne er lavest. Han taler saaledes om de store Herremagasiners Syersker, som faar en daarlig Løn, hvis Løn under Krigsperioden ikke er blevet forhøjet med mere end 33 pCt. Ja, hvem har Skylden? Hvad har de Herrer Fagforeninger til? Hvad er det, de Herrer skal lave med dem? Hvorfor kan de ikke gennem en almindelig Lønkamp fremtvinge en højere Lønning af disse Syersker? Det